

Universiteit
Leiden
The Netherlands

The warp and weft of life: heritage and working-class nostalgia in a Chinese textile town

Luo, X.

Citation

Luo, X. (2026, June 30). *The warp and weft of life: heritage and working-class nostalgia in a Chinese textile town*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/4307285>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4307285>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Appendix C

Samenvatting (Summary in Dutch)

Dit proefschrift onderzoekt de relatie tussen industrieel erfgoed en de arbeidersklasse in Fangzhi Cheng, een textielstad in de oostelijke buitenwijken van Xi'an, China. Op basis van dertien maanden etnografisch veldwerk worden de levens van drie generaties textielarbeiders gevolgd — mensen die de staatstextielsfabrieken hebben gebouwd, er hebben gewerkt en uiteindelijk de sluiting ervan hebben meegemaakt tijdens China's socialistische en postsocialistische transformaties. Via de lens van nostalgie ontwikkelt deze studie een nauwkeuriger en kritischer begrip van de relatie tussen klasse en erfgoed, en stelt de vraag of en hoe industrieel erfgoed werkelijk kan spreken namens de arbeidersklasse die het beweert te vertegenwoordigen.

De textielstad werd gebouwd tijdens China's eerste vijfjarenplan (1953–1957) als onderdeel van een breder nationaal project van socialistische industrialisatie. De fabrieken waren georganiseerd rondom de danwei — het werkplaatssysteem — dat arbeiders niet alleen werk verschafte, maar ook huisvesting, medische zorg, onderwijs en een rijk sociaal leven. Arbeiders uit heel China vestigden zich in de textielstad en vormden een gemeenschap die werd gekenmerkt door gedeelde arbeid, collectieve identiteit en een sterk gevoel van waardigheid als socialistische arbeiders. Dit proefschrift traceert die geschiedenis van de opbouwjaren via de economische hervormingen van de jaren negentig — die massaontslagen, faillissementen van fabrieken en de ontmanteling van het danwei-systeem met zich meebrachten — tot de late jaren 2000, toen alle vijf grote fabrieken in de textielstad gesloten waren. Wat resteerde was een gemeenschap van voormalige arbeiders die in hetzelfde woongebied bleven wonen, gescheiden van hun vroegere werkplek door wat deze studie omschrijft als een onzichtbare maar diepgevoelde grens.

De centrale theoretische bijdrage van dit proefschrift ligt in het gebruik van nostalgie als analytisch kader voor het begrijpen van de relatie tussen klasse-identiteit en erfgoedpolitiek. Nostalgie wordt hier niet opgevat als een sentimenteel verlangen naar een beter verleden, maar als een complexe en contradictoire sociale kracht die de spanningen blootlegt tussen officiële erfgoednarratieven en de geleefde ervaringen van arbeiders. Deze studie maakt onderscheid tussen “bureaucratische nostalgie” — de selectieve en gesaniteerde presentatie van het industriële verleden door de staat — en “sociale nostalgie,” die de collectieve en meervoudige verlangens van arbeiders over generaties heen omvat.

Terwijl de staat nostalgie inzet om middenklasseconsumptie en toerisme aan te trekken via erfgoedprojecten zoals kunstdistricten en straten in Sovjetstijl, ervaren voormalige arbeiders nostalgie als iets veel pijnlijkers, tegenstrijdigers en productiefs. Ze zijn tegelijkertijd trots op hun socialistische verleden en verbitterd over hun verlating door de staat; ze verlangen naar een thuis dat onherkenbaar is veranderd, maar blijven er wonen en vorm aan geven.

Dit proefschrift betoogt dat industrieel erfgoed en erfgoed van de arbeidersklasse niet van elkaar gescheiden kunnen en mogen worden. Het stelt een fundamentele vraag die in het veld werd opgeworpen: “Hoe kan het industrieel erfgoed heten als er geen arbeidersklasse meer is?” Het beoogt te begrijpen hoe arbeiders omgaan met de diepe breuken tussen hun vroegere industriële leven en hun huidige betrokkenheid bij erfgoed, en onderzoekt of het concept nog steeds bruikbaar is voor het verkennen van klasse-identiteiten in een nominaal socialistische staat. Het officiële erfgoedbeleid in China geeft prioriteit aan de esthetische en economische waarde van industriële ruimten, terwijl het stelselmatig de stemmen, herinneringen en behoeften uitsluit van de arbeidersklassegemeenschappen die deze ruimten hebben gecreëerd. Erfgoedpolitiek functioneert in deze context als een vorm van neoliberal bestuursmatigheid dat op ongelijkheid gebaseerde klassenverhoudingen reproduceert onder het mom van cultureel behoud. De voormalige textielarbeiders van Fangzhi Cheng zijn echter geen passieve slachtoffers van dit proces. Ze verzetten zich via herinneringen, via de dagelijkse overdracht van de habitus van de arbeidersklasse, en via het in stand houden van *guanxi* als een levende en belichaamde vorm van industrieel erfgoed.

Een belangrijke bijdrage van deze studie is de uitbreiding van de definitie van industrieel erfgoed voorbij fysieke artefacten en machines. Dit proefschrift betoogt dat erfgoed wordt belichaamd en geërfd door arbeiders in hun dagelijks leven, via eigenschappen die tijdens het socialistische tijdperk zijn gecultiveerd. Dit komt tot uitdrukking in habitus — de voortdurende aanwezigheid van eigenschappen zoals stiptheid, een sterke arbeidsethos en verantwoordelijkheidsgevoel, die arbeiders meenemen naar hun nieuwe, vaak precare werkplekken. Daarnaast wordt het strategisch gebruik van *guanxi* — sociale netwerken en wederkerigheid die binnen de fabrieksgemeenschap zijn gevormd — gepresenteerd als een unieke vorm van intiem, affectief erfgoed. Samen tonen habitus en *guanxi* aan dat industrieel erfgoed niet beperkt is tot fabrieksgebouwen en machines; het wordt belichaamd, beoefend en overgedragen in het dagelijks leven van mensen uit de arbeidersklasse over generaties heen.

Dit proefschrift betoogt ten slotte dat klasse er nog steeds toe doet. Nu China's snelle verstedelijking en economische transformatie oude industriële gemeenschappen blijven hervormen, dreigen de ervaringen van voormalige socialistische arbeiders te worden opgeslokt door een erfgoeddiscours dat het industriële verleden viert terwijl het de mensen die het hebben geleefd uitwist. Door de stemmen, herinneringen en strategieën van drie generaties textielarbeiders in Fangzhi Cheng centraal te stellen, pleit dit proefschrift voor een meer inclusieve en kritische benadering van industrieel erfgoed — een benadering die arbeidersklassegemeenschappen niet beschouwt als objecten van erfgoedbehoud, maar als de meest essentiële en levende dragers ervan.